

v e r e n i g i n g

O R D E D E R V E R D R A A G Z A M E N

Giro no. 468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV" Den Haag

Uitsl. voor verslagen en abonn.: DOVENETELWEG 57^a 2555 TD Den Haag tel. 684541

Secretariaat: KRAMVOGELLAAN 29 2566 CB Den Haag tel. 254273

W E E K B L A D

nadruk verboden

26e jaargang nr.20

22 januari 1982

x in de kantlijn betekent de vraag

- " " " " het antwoord

Goeden avond, vrienden.

U weet het allemaal naar ik meen: wij zijn niet alwetend, wij zijn niet onfeilbaar. Er wordt van u verwacht dat u zelf nadenkt. Op deze 4e vrijdag bent u zelf aan de beurt met een onderwerp. Waaraan ik alleen toe wil voegen, dat de vragenavond de eerstvolgende vrijdag wordt gehouden. Wat voor onderwerp wilt u stellen?

x De Invloed van Kerkelijke Concilies op de Ware Boodschap van Jezus Christus.

.....

Voor mij is het eerder een vraag dan een werkelijk onderwerp. Je zoudt ook kunnen vragen: Welke invloed heeft een valsemunter op de waarde van de nederlandse gulden.

Want de concilies - en andere grote vergaderingen in de kerken - menen het allen wel goed. Maar wat men steeds weer over het hoofd ziet is, dat Jezus een man was die juist niet van organisatie hield en dat ook de eerste christengemeenschappen als b.v. die te Jeruzalem -- die overigens mislukt is - een bijna anarchisch karakter hadden. Het waren in feite een dsoort kommunes.

Zo iets past natuurlijk niet in de opzet van een kerkelijke structuur. Deze betekent dat er gezag moet zijn, een rangorde moet bestaan en bovenal dat je de dissidenten kwijt moet.

Je kunt weten dat ten tijde van concilies als dat van Tarente en dat van Nicea er nogal wat kerkvaders waren -- vooral in noord Afrika - die wat anders dachten over de leer dan de byzanthijnse ijverars en de romeinse betweters.

Het gevolg is o.m. geweest dat wij bleven zitten met 4 evangeliën als enig erkende en goddelijke waarheid. Dat er voor die tijd veel meer van dit soort geschriften zijn geweest en als waar aanvaard werden, de mensen weten het mogelijk nog wel eens, maar de meesten zijn dit al lang vergeten of hebben er nooit van gehoord.

Vraag je je af, waarom het bij deze - z.g. door god gedane -- keus in feite ging, dan blijkt dat het bij deze keuze vooral ging om het leergezag en primaat van Rome.

En ook wanneer wij elders en verder kijken ontdekken wij steeds weer allerhande organisatorische truukjes. Want je kunt nu wel zeggen dat de kerk bepaalt wat goed is voor de gelovigen, maar je moet niet vergeten dat het het geloof is van de gelovigen wat de geestelijke kerk vormt. Een geestelijk lege kerk heeft geen betekenis meer. Dan blijft er alleen maar wat klatergoud over, een aantal gewichtig doende prinses van de kerk en niet veel meer.

Maar binnen de christelijke kerken zijn woorden steeds belangrijker geworden, feiten steeds minder. Waar een aantasting van leergezag voorkomt of zelfs maar een goede mogelijkheid daartoe bestaat ziet de curia natuurlijk een enorm gevaar, een grote fout.

Men is in zijn pogingen om verschillen van denken te vermijden zelf zover gegaan - naar ik meen nu ruim een eeuw geleden - dat men zelfs de onfeilbaarheid van de paus als leerstuk van de kerk heeft verkondigd.

Hierbij wilde men echter toch wel - mogelijk zich de Orsini, de Borgia's e.d. herinnerende - een curieuze vinger of zelfs hand in de pap houden. Vandaa dat er aan werd toegevoegd: bij uitspraken ex cathedra. Wat betekent: uitspraken van leergezag.

Daarmede heb je in feite en structuur geschapen waarbij één man - al wordt hij in feite ondersteund door allerhande geestelijken en een soort geloofsministeries - bepaalt wat de gelovige wel en niet heeft te aanvaarden, ja, wat hij wel en niet mag doen en denken.

Ik meen dat hierin mijn grootste bezwaar tegen de concilies ligt: het in feite als onmondig beschouwen van de gelovigen. Zien wij naar de reformatie - Luther, Calvijn, vooral de beginperiode van Zwingli's verkondiging of het optreden van Huss, die in zijn tijd ook niet bepaald zoete broodjes bakte - dan zien wij dat ook hier in feite meer en meer een soort leergezag ontstaat. Maar in het begin zoekt men inderdaad die waarheid allereerst de waarheid in de bijbel door zelfstandig onderzoek.

Dat is dan in ieder geval een poging om terug te keren naar de oude leer van Jezus, al valt de nadruk vaak veel te zwaar op het oude testament in vergelijking tot de leringen van het nieuwe.

Maar ook hier vormen zich allerhande instanties die zich dan moderamen etc. noemen. Waardoor je wederom komt tot een soort leergezag: je mag de bijbel wel lezen, maar zo is de uitleg en niet anders.

Op de structuur van de werkelijke kerken is dit natuurlijk niet vepaald van voordelige invloed. Zij worden meer en meer een kwestie van deskundige ambtenaren, omgeven door al dan niet werkelijk gelovige lippendienaars.

Degenen die het met dit "gezag" niet eens zijn komen in grote moeilijkheden met hun overheden en vaak zelfs met hun omgeving. Er zijn de laatste tijd eveneens een aantal van dergelijke conflicten geweest - ook na het laatste concilie, vergeet dit niet - waarbij zelfs priesters weer terug wilden naar het volk.

De apostelen, zo redeneerde men, waren uiteindelijk uit het volk voortgekomen vaklieden en arbeiders, die verkondigden. Zo sprak men: waarom zouden wij priesters dan niet leven met de arbeiders als gelijken en gelijktijdig verkondigen? Dan kunnen wij hun problemen ten minste kennen en begrijpen en leren wij hun taal spreken. Zij werden al snel tot de orde geroepen: de preister moet vooral boven het volk staan.

In vooral Z. Amerika zien wij steeds weer, dat priesters vervolgd worden, vaak ook door hun eigen overheden of op instigatie daarvan, omdat zij het kapitaalgetrouwe gezag van de bisschoppen niet meer in overeenstemming achten met de taak, de mensen te helpen.

Het is nu eenmaal niet alleen maar een kwestie van verkonden, van leren wat als taak in een kerk ligt, het is vooral een zaak van dienen. En je kunt een mens niet werkelijk dienen zo dacht ik, tenzij je allereerst uitgaat van de omstandigheden waarin hij verkeert, de moeilijkheden waarin hij verkeert. Om dan, vanuit het standpunt van Jezus leer, probeert die mens te helpen.

Zien wij naar de uitwerking en betekenis van de verschillende concilies, dan blijkt dat juist daaraan in verhouding maar heel weinig aandacht wordt gegeven en maar heel weinig werkelijk daardoor gebeurt.

O zeker, er zijn allerhande mooie enekliken uitgegaan van de verschillende pausen, zoals in deze tijden vooral "de rerum novarum", geschriften die ook spreken over eerbied voor het leven, eerbied voor de arbeid, eerbied voor de overheden.

Maar de werkelijke betekenis van deze enekliken blijkt toch heel wat kleiner te zijn geweest dan men onder gelovigen vaak gaarne zou veronderstellen.

Om U een voorbeeld te geven: in uw land hebben enkele enekliken wel aanleiding gegeven tot veranderingen in het "rijke roomse leven". Er kwamen andere politieke bedoelingen, men probeerde de arbeiders te organiseren en zo de invloed van het opkomende socialisme te beperken etc.

Ik vraag mij nog steeds af, of het nu werkelijk Jezus bedoeling is geweest dat men zich op de politiek stortte. Hijzelf vermeed immers elke uitspraak op juist dit gebied tijdens zijn leven. Maar goed, men deed in ieder geval iets.

In Frankrijk en Italie was de uitwerking eerder tegengesteld aan de bedoeling respect voor de arbeiders en zijn problemen tot stand te brengen. want nu gingen zich nog meer priesters nog intenser met de politiek bemoeien en wilden zich op grond van hun wijding in feite ook zuiver politiek gezag aanmatigen.

Wanneer u dus zegt: wat betekenen de concilies voor de werkschap van Jezus en voor de kerk, zo kan ik alleen maar stellen: een concilie is maar al te vaak een molensteen die de kerk om eigen hals hangt en aan de oude molenstenen er steeds weer nieuwe toevoegt omdat zij voelt, dat zij door al die vroeger door haar geschapen leerlasten in feite dreigt te gaan zinken.

Wat heeft Jezus geleerd t.o. al dit zoeken naar macht en invloed? Ik beperk mij dan nog tot alles wat als waar erkend en aanvaardt wordt door de christelijke kerken zelf.

Hij spreekt met een heidense vrouw tot ergernis van de leerlingen. Want die vrouw aanbidt God niet in de tempel maar op de bergen. En Jezus is nu eenmaal, al zouden velen dit liever vergeten - een jood.

Maar hij spreekt rustig met haar en vertelt haar, dat een mens God overal kan vinden en dienen, kan eren. Ik kan mij voorstellen dat er heel wat pastoors en voorgangers zijn die juist dit stukje maar liever buiten beschouwing laten. Want de kerken zijn al te leeg, de lasten al veel te hoog.

Jezus trekt zich het lot van de overspelige vrouw aan. Het vreemde is, dat hij haar niet veroordeelt, maar helpt. Een oordeel ligt kennelijk wel in zijn houding tegenover degenen die haar vervolgen.

Het enige wat Hij tot haar te zeggen heeft zou zijn "ga heen en zondig niet meer." M.a.w.: je weet zelf wel wat je fout gedaan hebt, probeer daar nu eens vanaf te komen.

Dit lijkt mij geheel anders te zijn dan de instelling die bepaalde groepen binnen de kerken zo sterk plegen te manifesteren. Anders zeker ook dan de betweterigheid waarmee men vaak het leven van een ieder geheel probeert te reguleren.

Vraag je hen waarop zij dit alles baseren dan komen wij steeds weer terecht bij "overheden". Zelfs wanneer wij op zich hechte groepen bezien als b.v. Jehovas getuigen: er is een vaststaand gezag, dat bepaalt hoe bijbelteksten moeten worden uitgelegd. En als je die uitleggingen aanvaardt is het gehele systeem van hun werken niet onredelijk; dat geef ik graag toe. Maar wil je ook maar iets anders uitleggen, dan ben je voor hen schuldig. Je moet bekeerd worden en zo dit niet gelukt wordt je uitgestoten. Ook degene die zich van de voorgeschreven gedragsregels los wil maken zal worden "uitgeworpen." Je mag wel weer terugkomen wanneer je schuld of ongelijk erkent, en wordt dan zelfs zeer hartelijk ontvangen, maar dat is weer een andere zaak.

Soortgelijke elementen, zij het vaak niet zo extreem, zie ik helaas ook in verschillende kerken. Het is alsof men meent anderen te moeten dwingen met alle middelen Om vooral als christenen te leven.

Maar wie heeft dit recht? Wie geeft het? Jezus zelf heeft zijn leerlingen voorgehouden: wanneer men niet luistert naar je boodschap, ga verder. En toen de leerlingen zich afvroegen wat er dan wel zou moeten gebeuren wanneer niemand in een hele stand naar hen wilde luisteren zo gaf de meester hen als antwoord: dan ga je eenvoudig naar de volgende stad toe.

Wat een voordeel is voor iemand die met verkondigingen in b.v. Amsterdam wil werken, want die kan zo aan vele dingen zonder meer voorbijlopen.

De situatie is dus volgen mij zo, dat Jezus zijn leer niet oplegt. Hij brengt een boodschap, je kunt het nemen, je kunt het laten. Je kunt indien je wenst verder leven zoals je wilt en hij zal je geen eisen stellen of verwijten maken, t e n z i j j e z i j n b o o d s c h a p a c c e p t e e r t.

Is dat niet heel iets anders dan een machtige organisatie die zichzelf vermeent om op voet gan gelijkheid of bijna gelijkheid te onderhandelen met regeringen, zoals in Polen? Het is volgens mij ook heel iets anders dan een machtsstructuur die vermanend het vingerje heft en de mensen vertelt dat zij vooral kinderen moeten krijgen, dat zij dit moeten doen en dat moeten laten. Dit betuttelen heeft Jezus niet bedoeld.

Jezus heeft zijn apostelen geleerd God lief te hebben boven alle dingen en hun naasten gelijk zichzelf. n juist dit zijn dingen die ik bij de vele kerkelijke organisaties meer en meer vermis. Zij blijven agstandelijk en otzeggen maar al te vaak de mensen een recht op een eigen leven. Zij ontzeggen de mensen vaak zelfs het recht zelfstandig na te denken en geheel zelfstandig te beslissen wanneer zij daartoe als eens een kans krijgen.

Zij proberen gehele landen te dwingen in de beëngde figuur, in hun corset van misverstaan christendom dat door hen de enige ware leer wordt geacht.

Indien u mij nu zoudt vr gen, of volg ns mi de cincillies hiermede iets te maken hebben, zo moet ik antwoorden: zeker, volgens mij wel degelijk. Want al deze organisatievormen en al hun uitspraken zijn kennelijk toch niet zo alleen door de H. Geest geïnspireerd als men voorgeeft en zp i wens en. Anders zou men al eerder een weg gevonden hebben om met de mensen mens te zijn en de menheid te leren zowel God als de medemens werkelijk lief te hebben inplaats van hen vooral te d oordringen met een geest van nederigheid en onderdanigheid aan het gezag , gelijktijdig gekompenseerd door een zo geïnduceerd overmatig gevoel van meerwaardigheid en uitverkorenheid t.a.v. al die arme zielen die weigeren om te geloven, maar die je - voor hun eigen heil natuurlijk - dan toch maar dwingt om niet te zondigen.

Is dit voor U voldoende?

x In één van de concilies is naar ik meen te weten reïnkarnatie afgewezen, een denkbeeld wat voordien wel leefde. Waarom is dit afgewezen?

- Dat is al heel eenvoudig: Wanneer je de mensen kunt dreigen met eeuwige hel en verdoemenis is dit als machtmiddel heel iets anders dan een "dan zit je een tijdlang in de ellende, maar dan mag je het ook weer opnieuw proberen.

Er zijn heel wat mensen die voor een hoop weelde enz. bereid zijn een grote kans op ellende op de koop toe te nemen, mits deze ook voorbij kan gaan. Wanneer je er eeuwig voor zoudt moeten branden is het natuurlijk heel iets anders.

Ik meen trouwens ook dat men wel degelijk verschil moet maken tussen het kwade en de satan. Vergeef mij deze afwijking. Maar mij valt op, dat bij zovele predikingen en kerken de nadruk in feite vooral sterk placht en soms nog pleegt te liggen op "de satan".

De demon dus, de kracht die alles wil vernietigen, de kracht van de chaos. Deze wordt gebruikt als reden voor het handhaven van regels en bestrijden van andere gewoonten, denkwijzen e.d.

Ik meen, dat "kwaad" niet voor een ieder hetzelfde zal zijn en vooral sterk af zal hangen van de omstandigheden waarin men verkeert. Iemand die veel heeft en toch nog een cent van een arme steelt is voor mij meer schuldig en een groter misdadiger dan iemand die verhongert en b.v. een brood steelt of iets wat nog meer waard is.

Zo redeneert men in feite echtet nooit. Men heeft het kwade gepersonifieerd en daardoor een machtswapen voor zich gevonden: het wapen van een bijna almachtige vorst van het kwade die alleen nog bedwongen kan worden door de lichtende God die men preikt en de kerk. Wil de mens dus niet vervallen tot een absolute horigheid aan die kwade god, zo moet men alles aanvaarden wat de leraren u omtrent de goede god zeggen. En in dit schema past nu eenmaal geen reïnkarnatie.

Dit ofschoon, zij het vagelijk, in bepaalde delen van de bijbel zowel als van de evangeliën aanduidingen kunnen worden gevonden waardoor zo iets als reïnkarnatie in ieder geval aanvaardbaar kan worden.

Waarom zou Jezus b.v. anders zeggen: voor Abraham was, was ik? Indien hij zinspeelt of zijn eeuwig bestaan zou een andere formulering duidelijker zijn. Waarom wordt over bepaalde profeten gezegd, dat zij terug zullen keren? In een van de apocriëven komt zelfs voor dat men Jezus vroeg: waart gij niet Ezechiël?

Redelijk bezien wordt door de h. schrift niet gesteld, dat er wél reïnkarnatie bestaat, ontkend wordt het al evenmin. In de werkelijke leer van Jezus speelt dit punt overigens geen rol tenzij het gaat om het "de tweede diod niet sterven".

De uitleg die volgens mij zeer aanvaardbaar is luidt dan: degene die Jezus in eerlijkheid en waarheid volgt behoeft geen tweede dood te sterven omdat hij niet meer zal terugkeren op de aarde. Want om te kunnen sterven moet je mens zijn.

Nogmaals, voor een kerk als de christelijke past een dergelijk concept niet. Het maakt alles veel te ingewikkeld. Trouwens, men zou mogelijk een waardigheidsbekleeder kunnen vragen; u bent nu wel bisschop, maar van wie of wat bent u de inkarnatie. Met het gevaar dat bepaalde inkarnaties meer geeerd worden dan degenen die nu aan de top staan.

Bovendien zou er bij gelovigen een grotere neiging bestaan om te stellen: u bent nog niet verder dan dit? Dan hebt u vroeger zeker vele fouten gemaakt en zal ik dus op moeten passen, dat u dezen nu niet weer maakt.

Heen. Dat roept maar vragen wakker. Het is veel eenvoudiger met een Hypothetische H. Geest die boven je toch wel redelijk gevulde hoofd zweeft in de naam van God te spreken en waarheden te verkondigen die niet controleerbaar zijn, maar door je uitspraak alleen reeds waarheid worden voor alle eeuwigheid. Voldoende?

Dan een kleine noot aleer wij overgaan naar het volgende punt. Degenen die dit hebben aangehoord denken mogelijk dat ik tegen de katholieken ben of tegen het christendom. Het tegendeel is waar. Ik geloof inderdaad dat de kerken, zowel de christelijke kerken zowel als andere godsdienstige gemeenschappen heel veel goeds hebben gedaan.

Zij hebben volgens mij alleen één ding steeds weer vergeten: dat een mens alleen in volle vrijheid tot God kan gaan. Het is op dit aspect waarop ik de nadruk wilde leggen. Het gart er niet om of een rpiester nu toevallig wat dwaas doet of niet. De ene mens zal nu eenmaal andersdenkenden graag verGijsen, de ander zoekt meer een Willebrand(tr?) of voelt voor een Sincised geloof. Men kan het zelf kiezen.

Wanneer dit voor u juist is, best. Niemand zal zich daartegen mogen verzetten. Alleen dient u dan op uw beurt dienen te begrijpen dat u niet moogt zeggen: ik heb de enige waarheid in pacht.

Het feit dat zovele kleine potentatendie later soms zelfs machtige grote potentaten worden proberen, het leven van anderen te dirigeren vanuit hun eigen onbegrip voor menselijke waarde en waardigheid is datgene waar tegen ik mij verzet. Niet tegen het geloof op zich. Niet tegen de instelling van een kerk als zodanig.

Ik verzet mij tegen de structurele fouten die in kerken steeds sterker worden totdat uiteindelijk men te maken krijgt met een zich op geestelijke waarden baserende ambtenarij die in feite slechts de handhaving van eigen gezagspositie ten doel heeft.

Zo. En nu gaan wij verder.

x De Hoorbaarheid van Gods Stem voor de Mens

.....

- Je zoudt hier moeten beginnen met te stellen dat er velen ziende blind en horende doof zijn. Want Gods Stem is niet de stem als van een mens. Gods Stem is, indien wij even naar het oude testament mogen verwijzen, een suizelende stilte.

Wanneer God in je spreekt zo is dit een diepe rust in jezelf. In die rust ontstaat een beeld. Dat beeld zie je overigens eerst later. Daarmede moet je dan ook rekening houden.

Maar de meeste mensen willen een God die precies en woordelijk hen zegt wat zij moeten doen en als het maar even kan hen bovendien gelijk geeft wanneer zij doen wat zij willen doen.

Danblijft er geen ruimte over voor een Stem Gods die je hoort of beter, ondergaat, beleeft. De werkelijkheid van het onbekende - want dat is God - ligt juist in het feit, dat het zich onttrekt aan al onze redelijkheid en al onze zintuigelijkheid.

Maar dan mogen wij ook niet verwachten dat die God zich zintuigelijk gaat uitdrukken. Op het ogenblik dat God gaat spreken in de woorden van mensen is Zijn boodschap niet waarlijk goddelijk meer daar maar een zo klein deel van de waarheid in woorden kan worden gevat dat er meer verloren gaat dan er gezegd kan worden.

Dan ben ik - persoonlijk- geneigd te stellen: wanneer je met God wilt spreken moet je niet beginnen te zeuren, te dreinen en te d wingen.

Hoeveel mensen zijn niet voortdurend bezig God te vertellen wat hij nu eens even moest gaan doen, voor hen, voor de buurman en

Wanneer Hij dan toch bezig is, wil Hij dan a.u.b. ook nog even schoonmaak houden bij Reagen, Bresjnev en al die anderen.

Kijk, daar is God niet voor. Je moet God niet vertellen wat Hij moet doen. Wanneer je gelooft in een god die overzicht heeft, die alle dingen kent, is het onzin hem te vertellen wat hij moet doen. Dat weet hij dan zelf wel.

Het enige wat je moet doen is beseffen, dat God bestaat, dat Hij voor jou, in jou bestaat. Hoe je dit dan ook wilt doen of noemen in menselijke termen.

Wanneer je dan, diep in jezelf, een stilte naar boven voelt komen, een rust, een ogenblik waarop het lijkt of alle gedachten meer en meer vervagen tot zij uiteindelijk alleen nog de vage schimmen zijn van de beelden waar je normaal zo mee bezig bent, wanneer die kern van rust er voor je is, dan spreekt God tot je.

En wanneer je die kern van rust dan in jezelf laat doorwerken spreekt God misschien nog door je, niet in jouw woorden, maar door de beelden die dan in jou berusten. Hij spreekt door de kracht die dan opeens in jou schuilen kan. Kortom, dan manifesteert God zich wel degelijk.

Daarmede heb ik uw vraag in feite benatwoord: wanneer je de Stem Gods wilt horen moet je geen woorden verwachten, ook niet de woorden van anderen. Want God heeft geen telefoon of medium nodig omdat Hij altijd deel is van al wat er bestaat.

Dan moet je gewoon stil kunnen zijn, een ogenblik op kunnen gaan in die God door niet meer te proberen jezelf te profileren met je zonden, je deugden, tekortkomingen en wat dies meer zij.

Dan moet je gewoon aanvaarden: God is, God leeft, Hij leeft in mij. Wat Hij wil zal in mij tot uitdrukking komen. Dan zie je in jezelf voortdurend weer beelden en denkbeelden ontstaan, waardoor je weet wat je moet zijn en wat je moet doen.

Ik denk altijd maar weer aan de wijze waarop het onderbewust - zijn van de mens, op een vreemde wijze gestimuleerd, voor de mens soms de plaats van Gods Stem inneemt. U kent allen het verhaal van de neomist die zijn eerste mis opdroeg en dit deed met zoveel overtuiging en iepzinnigheid dat hij dreigde niet verder te komen dan "heer, ik ben niet waardig, heer ik ben niet waardig". En toen hoorde hij - gelukkig voor hem niet de gelovigen - opeens van het altaar een stem die zei: Dat weet ik nu wel, schiet nu maar op.

De man is zich van zijn priesterzijn zo bewust, dat hij zelf die waardigheid nog niet geheel kan aanvaarden, zijn onderbewustzijn maant hem daarom, te denken aan de gelovigen die aanwezig zijn.

Maar op het ogenblik dat die man vergeet dat hij priester is vergeet dat hij iets is, maar gewoon probeert deel van God te worden, is het niet nodig om alles zo nadrukkelijk te stimuleren, om het geheel emotioneel teatraal op te voeren. Dan is het geheel gewoon een erkenning en toestand. De rituele handeling? Nu ja, die beeldt wat uit - Maar het gaat om de kracht die er in schuilt. Maar die kracht is God. En die kracht kun je alleen uiten wanneer je je één gevoelt met God.

Daarom, al is dit voor katholieken mogelijk een sombere zaak, heb ik het gevoel dat een transsubstantiatie niet plaats zal vinden wanneer de pastoor er aan denkt dat hij na de mis nog net even zal kunnen eten, maar moet opschieten omdat er wel veel biechtelingen zullen komen.

Zo min als ik meen dat er een reële kracht uitgaat van de zegen wanneer de dominee vooral let op zijn stem die goed moet klinken en het gebaar dat indrukwekkend moet zijn.

Ik geloof dat je één moet zijn met God om de Stem van God in jezelf te horen en zonder mogelijk te begrijpen wat zij je wil zeggen uit te stralen wat zij door jou bedoelt. Voldoende?

Kun je zeggen dat bij Sartre of een mystieke ervaring dit horen van God bereikt wordt?

Je kunt het wel zeggen. Maar wij zitten dan weer met de vraag of horen een juiste term is. Maar je kunt in een toestand van algehele ontspanning of verhoging van bewustzijn inderdaad God wel beleven, zeg "horen". Het enige wat je ook dan niet krijgt zijn de woorden die daarbij behoren. Die moet je zelf vinden. Voldoende? Dan nemen wij nog maar een derde punt in behandeling.

Relatie tussen Fantasie, Schizofrenie en andere werkelijkheden

Ik zou allen eerst willen opmerken dat zij die de werkelijkheid menen te kennen en aanbidden schizofreen worden wanneer zij met de fantasie geconfronteerd worden.

In de werkelijkheid is toch alles in feite een zaak van interpretatie? Zelfs een groot deel van hetgeen je beleeft is in feite voor het merendeel fantasie. Dat kun je wel zien.

Wat vandaag de hoogste wetenschappelijk bewezen waarheid heet te zijn is morgen alleen nog maar het bijgeloof van mensen die niet beter wisten. En wat is er dan vooral veranderd? De visie van de mens.

Wanneer de visie van de mens op zich of zijn wereld een andere wordt wordt het leven van de mensen, ja, zelfs de gehele menselijke structuur, opeens een andere. En wanneer je nog verder wilt gaan moet je eens zien, wat fantasie al zo kan doen.

Denkt u niet dat b.v. Marx en Engels allereerst fantasten waren? Zij immers droomden van een wereld die in hun tijd - en de uwe - niet werkelijk voor de mensen kan bestaan. Zeker, zij hebben het toevallig theoretisch uitgewerkt. Maar neem dan een Bellamy, die iets dergelijks ook in romanvorm heeft gedaan. Was fit dan geen fantasie?

En toch: hoe sterk hebben die fantasien de werkelijkheid niet beïnvloed. Alleen daarom al kun je volgens mij niet zeggen dat iemand die fantaseert in negatieve zin schizoïde is, dat zo iemand een gespleten persoonlijkheid heeft.

Je kunt alleen zeggen dat er mensen zijn die hun eigen voorstellingsvermogen soms zo sterk op de wereld weten over te dragen dat zij daardoor een deel van hun innerlijk besepte mogelijkheden in de wereld buiten het gaan realiseren. Dan wordt de fantasie tot een theorie en vandaar soms tot een praktijk.

Ik ben er dus niet zo voor om te stellen dat je met de fantasie zo heel erg voorzichtig moet zijn. Er zijn trouwens mensen die bang zijn voor wat zij noemen "de waanzin van science fantasy en science fiction. En dat soort dingen.

Maar waarom eigenlijk? Wanneer wij ons realiseren dat b.v. een Jules Verne ding heeft beschreven die bijna een eeuw later waar werden, wanneer wij ons realiseren dat in 1937 een bepaalde man - een science fiction schrijver - gearresteerd werd omdat hij een verhaal had geschreven waarin een wetenschappelijk onderzoek waaraan men toen net was begonnen reeds geheel uitgewerkt opvoerde, wanneer wij ons realiseren dat een bepaald tijdschrift in de Usa bijna voorgoed verdwenen was en een ieder die er aan meewerkte van landverraad beschuldigd omdat men sprak over een atombom toen men juist begon met de eerste opzet van het Manhattanproject moet je toch wel anders denken.

Fantasie wordt dus ergens soms waar. Je zoudt kunnen zeggen dat fantasie een andere vorm is van de waarheid, een vorm die nu niet g gemeenschappelijk als zodanig beleefd kan worden. Maar is zij daarom zoveel minder werkelijk dan datgene wat de mensen nu te samen werkelijk noemen.

Zeker, wij zijn het allen met elkander eens: rood is rood, zwart is zwart, wit is wit. Maar zien wij dan werkelijk allen hetzelfde? Het is aantoonbaar dat onder 50 mensen die rood zien er tenminste 20 afwijkende tinten als " rood" worden geïnterpreteerd. Waarbij ik voorbij zie aan de mensen die in feite eerder een soort tint grijs zien daar zij voor deze kleur of mogelijk geheel kleurenblind zijn.

Indien al zoveel afwijkende belevingen mogelijk zijn aan de hand van een enkele eenvoudige visuele waarneming zoals dit in meer kenbare vorm tot uiting komt bij het beschouwen van bepaalde sociale aspecten dan kun je de werkelijkheid niet zo vaststaand en vanzelfsprekend beschouwen als de meeste mensen wel denken.

Een groot deel van hetgeen wij werkelijk noemen en voor ons als zodanig hanteerbaar is is in feite niet veel meer daneen onderlinge afspraak. Is er hier soms iemand die een bankbiljet in zijn zak heeft? Is het dan werkelijk 10, 25 of zelfs 100 gulden waard? Voor u wel omdat u onderling hebt afgesproken dat het dit waard is. Maar in feite is het een stuk papier.

Dat is een moeilijkheid: is het nu werkelijkheid dat u die 100 gulden hebt of is het onzin, fantasie dat het biljet die waarde heeft? Realiseer u ook het volgende: u pleegt een girooverschrijving. U neemt dan aan, dat dit geld inderdaad bestaat en op de rekening komt van degene aan wie u die overmaking zendt.

U vertrouwt er dus op dat een apparaat adat u niet geheel kent dit wonder tot standbrengt zonder dat er kontakten mee gemoeid zijn. U kunt kopen en verkopen, ontvangen en betalen zonder dat er ooit iets anders dan enkele boekingen mee gemoeid zijn. Wanneer u zegt dat u zoveel op uw rekening hebt staan, is dit dan werkelijkheid, fantasie?

Neem een ander voorbeeld. Er zijn heel veel mensen die steeds meer loon willen hebben. Want hoe hoger het getal, hoe meer je kunt kopen en dat is prettig.

Maar ben je nu beter af met 40 gulden wanneer het brood een kwartje kost of met 80 gulden terwijl het brood dan 50 cent kost? In feite maakt het geen enkel verschil. Maar de mensen worden nu eenmaal gebiologeerd door getallen. Daarom draait die wereld dol, zijn er miljarden aan te korten of overschotten waar niemand werkelijk raad weet. Denk maar aan die ijsbaan die neer werd gezet in een van de Arabische staten.

Is dat geld dan werkelijk? Wel neen, het is grotendeels een illusie. Een illusie die alleen voor u telt zolang men bij u alle afspraken omtrent de waarde van geld, de betekenis van getallen blijft aanvaarden.

Nog een punt: iemand zegt dat hij hoger is gekwalificeerd door zijn kennis en dus meer moet verdienen dan een ander. Voor u is dit kennelijk heel normaal. Je bent dr. mr. prof. en dus heb je recht op veel. Maar wanneer je de feitelijke prestaties gaat bezien blijkt soms, dat een eenvoudige doctorandus veel meer powsteert dan de mr. dr. prof. enz. Die heeft volgens mij dan meer verdienste en zou dus ook feitelijk voor hetgeen hij doet meer moeten ontvangen. Maar dat krijgt hij natuurlijk niet, want u kijkt naar een titel.

Men zegt dat een zakenman een diploma dient te hebben. Maar wat betekent het in feite? Dat je over een redelijke parate kennis beschikt t.a.v. die punten die ambtenaren - die zelf meestal slechte

zakenlieden zijn - voor het doen van die zaken noodzakelijk achten.

Maar kijk nu eens naar de praktijk. Dan blijkt dat de mensen die in zaken de meeste suksessen boeken in feite juist daar tekort schijnen te schieten, al zullen zij mogelijk middels een stoomcoursus mogelijk het diploma eens halen of iemand huren, die het diploma wel heeft en bereid is te doen wat zij zeggen dat hij moet doen.

Wat is hierbij nu fantasie en wat werkelijkheid? En voor het zelfde raadsel kom ik te staan wanneer het gaat over God. Iedereen zegt wel dat er een God is, maar wie kan het bewijzen? Is die god werkelijkheid. Wanneer hij voor mij een werkelijke factor is is hij voor mij een werkelijkheid. Maar bestaat die dan in mijn persoonlijkheid of daarbuiten? Ik weet het gewoon niet. Ik kan even goed zeggen dat het fantasie is als het werkelijkheid noemen.

Maar wanneer iemand die fantasie presenteert tegen de werkelijkheid in - en dat komt voor - dus ook tegen bewezen feiten in - heb ik de neiging te zeggen dat zo iemand inderdaad schizofreen is. Ik denk hierbij aan mensen die zeggen te geloven in Christus, zijn leer te volgen en ware christenen te zijn, maar die de regels van christelijke naastenliefde onmiddellijk verwisselen voor hardheid of zelfs wreedheid en misbruik van anderen zodra het een zaak wordt van verdienen of politiek, lijden aan een kwaal, die ik de meest voorkomende vorm van schizofrenie zou willen noemen. In in dit opzicht is uw maatschappij erg schizofreen.

Als ik alleen maar kijk hoe goed en welwillend toch die nederlandse samenleving is, hoe goed men voor alle onderdrukten op wil komen zolang een ander maar de kosten betaalt en hoor, hoe de mensen sputteren wanneer zijzelf en onmiddellijk zelf voor het handhaven van hun leuzen offers moeten brengen zo zeg ik: dat is schizofrenie, een gespletenheid waarbij men het enig ogenblik voor sinterklaas doorgaat en het volgende ogenblik een voorbeeld zou kunnen zijn voor de heer Scrooge.

Bekijkt u de relatie zelf maar. Ik meen echter dat fantasie noodzakelijk is. Ik meen dat fantasie de mens de beelden geeft die, ontdaan van bijkomstigheden en identificatieverschijnselen, de vaak er mee gepaardgaande ik-verheerlijking - waar kunnen worden en de vooruitgang mogelijk maken. Ik meen dat de werkelijkheid voor een groot deel bepaald wordt door fantasien die de mensen er toe hebben gebracht iets te doen. Maar schizofrenie ontstaat naar ik meen vooral op het ogenblik datmen zijn eigen fantasie boven de werkelijkheid gaat stellen en deze dan ook nog als een bindende waarheid aan anderen wil op gaan leggen.

Is dit voldoende?

x Maar er is toch wel een werkelijkheid, al is het de aarde, de schepping, de dieren enz. Dat is er toch?

- Er is een werkelijkheid, maar wat werkelijk is en wat een beeld of associatie daarmee verbonden is niet altijd konstateerbaar. Je ziet het om je heen, maar je weet nooit werkelijk en geheel, wat het is en betekent.

x Maar er is toch de werkelijkheid van de goddelijke macht?

- Zoals gezegd: er is een werkelijkheid. Maar of u die van de goddelijke macht noemt is een kwestie die alleen voor uzelf geldt.

x De schepping is er voor iedereen volgen mij en de goddelijke macht ook. Volgens mij.

- Volgens U. Juist.

x Maar er is toch de natuur waar iedereen van kan genieten. Daar kun je dan toch niet onderuit komen?

- Verkeerde redenering. Ik ben het met de feiten die u noemt in wezen eens. D.w.z.: voor een ieder bestaat er een wereld, een kosmos. Deze maakt voor hem deel uit van zijn werkelijkheid.

Hij is er zich ook van bewust dat hij deze werkelijkheid met anderen deelt, al weet hij niet precies hoe.

U gaat echter nog wat verder wanneer u zegt: voor mij is dit het bewijs van Gods bestaan en grootheid. (ja) Dan zeg ik dat dit voor u persoonlijk misschien een waarheid is. Onder ons gezegd en gezwezen, voor mij ook. Maar het is zeker binnen het kader van deze stellingen en dit onderwerp eenvoudig niet aanvaardbaar, dat u dit gevoelsmatig en innerlijk ware zonder meer als een waarheid presenteert die een ieder zou moeten kunnen aan vaarden en zien. Want u weet niet hoe het innerlijk leven, gedachtenleven, waarnemingsvermogen en inlevingsvermogen van anderen is. Toch zegt u: ik vindt dit zo, dus is het zo, ook voor alle anderen.

U maakt een fout omdat u hierbij die twee woorden weglaat: voor mij!!

x Dus mogen die andere mensen de natuur rustig stukmaken en alles vernielen, want voor hen is het niet zo?

- Wacht u even, nu begint u wel aan een heel eigenaardige reis. Mag ik u er op wijzen dat degenen die het meeste geloven aan God en Gods scheppingsvermogen het meest kapot maken in de natuur, omdat zij menen dat zij op grond van het bestaan van die God zen zijn meesterschap over de natuur rustig in elk opzicht gods water over gods akker mogen laten lopen. en hun eigen ellende daarop eveneens zonder gewetensbezwaar mogen lozen?

Ook dit is dus weer niet juist. U kint niet milieubescherming en "de wereld is gods schepping" door elkaar gaan halen. Uw milieubescherming berust op uw eigen visie, die voor een deel - maar nooit geheel - door feiten bewezen kan worden. Het is aan te tonen dat een bepaald evenwicht in de ecologie noodzakelijk is om het bestaan van hoger leven en dus ook van de mens mogelijk te maken. Men kan zelfs aantonen dat de mens zich nooit blijvend boven alle natuur zal kunnen verheffen, maar altijd in een symbiose met een groot deel van de natuur zal moeten reageren. Dit ben ik geheel met u eens.

Maar op welke wijze je dit wilt doen en welke belangrijkheidsgraad je toekent aan bepaalde factoren in de natuur en bepaalde zaken binnen het menselijk leven, werken en streven, is grotendeels weer een geheel eigen visie, een kwestie van uw visie die niets te maken heeft met de vraag, of God bij dit alles betrokken is of niet.

Want de mensen die die natuur zo verontreinigen, die door de moiste natuurstreken grote wegen hakken zoals b.v. in het amazonasgebied zijn zeer gelovig. Zij zeggen: God heeft ons deze wereld gegeven en wij moeten er van maken wat wij kunnen. Dat dit nu toevallig een puinhoop is zien zij pas wanneer het te laat is.

U waarschuwt dat het een puinhoop wordt? Goed. Dat kunt u deels aantonen. Maar dan kunt u nog niet zeggen: dus beledigt u God. U kunt alleen zeggen: ik kan aantonen dat het een puinhoop wordt op grond van feiten die reeds bekend zijn en logische afleidingen daaruit die tot op dit ogenblik niet gelogenstraf werden en waarbij het tegendeel van het door mij gestelde tot op heden nergens afdoende kom worden bewezen of zelfs maar aanvaardbaar gemaakt.

Of het echter een God is die dit heeft, of het de natuur is of mogelijk nog iets anders, dat kunt u voor uzelf alleen aan de hand van uw innerlijk weten bepalen. Vast te stellen op voorranderen niet te loochenen wijze is het niet. Om het eenvoudig te zeggen:

U moogt zeer bewust ageren tegen elke aantasting van de natuur die een feitelijk toenemende bedreiging van het menselijke bestaan inhoudt. U doet dit op grond van feiten binnen een werkelijkheid die u met voldoende anderen deelt om, zelfs wanneer het al een illusie zou zijn, toch

daarin rechtvaardig en juist te kunnen streven.

Maar op het ogenblik dat u God in het geding brengt, stelt u een innerlijk beeld als dwingend en waar voor tegenover anderen, die dit beeld mogelijk geheel anders of zelfs geheel niet erkennen of aanvaarden. En dat is niet reeel.

Je kunt niet komen met een reeks van onbewezen stellingen en daarop dan eisen voor de praktijk opbouwen. Om u er aan te herinneren waartoe deze eis tot aanvaarding kan voeren wijs ik u op een klein dorp, waar nog niet zo heel lang geleden 3 geitenfokkersverenigingen waren: de protestantse, de katholieke en de algemene. Wat een nadeel was voor de geiten en voerde tot overwerk bij tijden voor de betrokken bokken.

Ik hoop dat u mij dit niet kwalijk neemt. Het gaat hier niet om de vraag of ik geloof dat God aanwezig is in alles en dat die God dus anaprakelijk is voor de gehele wereld waarin wij bestaan en alle andere werelden die maar denkbaar zijn. Persoonlijk geloof ik dit.

Ik stel alleen dat u niet het recht heeft, zo min als ik, om een dergelijke overtuiging als dwingend argument te gebruiken t.a.v. anderen voor dezen op innerlijke gronden het t.a.v. deze eerste grondstelling met u eens zouden zijn.

Geldt dit niet voor alle feiten?

Het geldt voor alle feiten in die mate dat wij kunnen zeggen: al hetgeen wij t.a.v. elkaar tastbaar en kenbaar kunnen aantonen mogen wij als werkelijkheid hanteren tot het ogenblik waarop de onjuistheid van onze stelling of benadering bewezen is.

tot op dat ogenblik hebben wij een aantoonbaar argument en om dit teniet te doen is een tegenargument noodzakelijk. Op het ogenblik dat wij in de werkelijkheid alleen een stelling, een kreet slaken zondertte kunnen bewijzen, dat dit werkelijk bestaat en redelijk aanvaardbaar is, maken wij een grote fout.

Dat is dan net zo dwaas als iemand die zegt dat op grond van solidariteit natuurlijk een ieder bereid is om ten bate van minderbedeelden in te leveren. Want je kent de anderen niet voldoende om dit met redelijke zekerheid te kunnen zeggen. Bovendien, gezien de feiten kun je veronderstellen, dat velen willen leveren, maar slechts weinigen willen inleveren en zelfs bereid zijn degene die hen daartoe zou dwingen het een en ander te leveren.

Hoedt u voor kreten. Wanneer je bewijzen kunt dat je gelijk hebt moet je dit ook aan kunnen tonen, niet met veronderstellingen maar met feiten die voor de anderen kenbaar en controleerbaar zijn, altans ten dele.

Gaat het om waarderingen, geloof e.d. dan kun je nooit zeggen: U waardeert het nu wel zo, maar ik waardeer het anders en ik heb gelijk. Dan moet je zeggen: Onze waarderingen en geloof staan tegenover elkaar, maar de feiten die wij samen kennen moeten de basis vormen voor de wijze waarop wij samen werken en proberen binnen onze wereld iets tot stand te brengen.

U zit hier bij de orde van de verdraagzamen. Mogelijk klinkt het alles u wat onverdraagzaam zoals ik het nu zeg. Maar ware verdraagzaamheid moet uitgaan van respect voor de ander. Wanneer je een ander niet respecteert en zonder meer uitgaat van eigen zekerheid of onfeilbaarheid zonder meer, daarbij niet aannemende dat de ander in zich een andere maar voor hem even belangrijke zekerheid kan bezitten, ontstaat de onverdraagzaamheid. Vandaar dat ik dit alles zo nadrukkelijk naar voren heb gebracht.

Geen verdere commentaren? Dan laat ik het er verder bij rusten. U bent met drie onderwerpjes toch al rijkelijk bedeeld dacht ik zodat een pauze welkom zal zijn.

Ik heb dit zo gedaan omdat ik meende, dat elk onderwerpje reeds op zich voldoende was uitgewekt om voldoende stof tot nadere overdenking te leveren. Wilt u er verder nog over nadenken dan bent u zonder meer welkom. Zoudt u er echter toch nog op terug willen komen dan zoudt u dit met mijn collega moeten doen. Want na de pauze komt -- overigens door het zelfde medium, een andere spreker aan het woord.

Ik dank u voor uw aandacht. Goeden avond.

--O-O-O-O-O-O-O-O-O-O--

Goedenavond vrienden.

Het tweede deel van de avond gaan wij door waar u opgehouden bent met het eerste deel, dus met een verder onderwerp.

x

Het Steravondgebeuren in diverse Landen

Om kort te zijn: een steravond zoals hier te lande wordt elders niet gehouden. Je noemt het anders. Vaak worden de bijeenkomsten ook onder geheel andere omstandigheden gehouden.

Aan dit alles kun je weinig of niets doen. Je werkt dus wel met dezelfde kracht, hje probeert dezelfde uitstralingen tot stand te brengen, maar de manier waarop dit op aarde verloopt kent nogal wat verschillen.

In de Usa kennen wij een plectigheid, die op zich vergelijkbaar is, maar waar aan de instralingen etc. een meditatieperiode van rond 1/2 uur vooraf gaat.

Overigens wel onder toezicht. De spreker is in het medium ook dan aanwezig. De gemeenschappelijke meditatie wordt dan ook wel gericht - dus er worden enkele woorden over gezegd - maar voor de rest is het voornamelijk stil.

In Nederland zou zo iets erg moeilijk worden, want er is altijd el weerviemand ergens die wat zeggen moet en dan krijgt men het idee dat men in een slagenkuil zit. Steeds maar : psssst, ssssss, sssstttt. Dus hier kun je dit beter niet doen. Maar in de buurt van Pasadena kan dit wel en vinden wij daarvoor alle mogelijkheden.

Dee je iets dergelijks in een land achter het ijzeren gordijn - om het vaag te houden - dan is de bijeenkomst nooit groter dan een man of dertig en dat is, gezien de omstandigheden, dan meestal al wat riskant.

Hier gaat alles veel vlotter, nog veel sneller dan hier. Wel wordt er tijdens een schijnbaar gezellig samenzijn heel sterk op de mensen ingewerkt. Voorbereiding of uitleg zijn daar minder noodzakelijk daar men alles innerlijk aanvoelt. Er wordt dus in feite alleen een sfeer, een vorm van kracht, opgebouwd en zodra deze sterk genoeg is wordt er stilte gevraagd en in korte tijd wordt alles weer ontladen. Dus ongeveer datgene wat u hier kent van een celebrant.

Bij onze ploeg in India hebben wij weer een heel andere opzet. Hier spelen gebeden een rol, reukwerken, komen er bloemen bij te pas. Zo bouw je hiereen sfeer op die meer voortkomt uit de handelingen van de aanwezigen dan door het ingrijpen van een spreker.

Ook hier bereikt men een ogenblik waarop de sfeer geheel goed is en de kracht voldoende. Dan volgen een aantal rituele gebaren en handelingen van de leider en daarmee de beoogde uitstoting van kracht.

Ook in Indonesie hebben wij enige ploegjes zitten. De bijeenkomst

is iets meer zoals in Nederland. Maar in de plaats van een inleiding krijgt men daarvooraf een soort mystieke les. Hierdoor komen de mensen dan langzaam in een toestand van halve verzonkenheid - wat men daar gemakkelijker bereikt, ook met een bepaalde emotionaliteit. Daarop voltooit zich de opbouw van krachten en volgt uitstraling.

Zoals u ziet zijn er nogal wat mogelijkheden voor ons. Wij hebben op het ogenblik zelfs een ploeg zitten in Z. Amerika die heel goed werk doet en heel sterke uitstraling pleegt op te brengen.

Hier begint men met een soort dansen. Er is ook een medium, maar geen vast medium. Er zijn er verschillende, meestal echter vrouwen. Deze wordt tijdens de dans in beslag genomen en gaat dan eerst allerhande dingen vertellen, vaak een mengsel van prognosen en onverstaanbare woorden - oude dialecten.

Opeens gaat dit over een een zeer duidelijk verstaanbaar bevel om te concentreren en de krachten van eigen ziel te geven. Daarop ontstaat een vreemde geladen sfeer en volgt uitstraling.

U denkt misschien: wanneer zij hier werken met de odv zit er een zelfde ploegje overal. Dat is niet waar. Elke groep geeft een eigen sfeer en vaak ook een daar meer geschikte procedure. Dit geldt zelfs voor mensen die wij geven.

Er zit b.v. een kleine zich ontwikkelende groep in de buurt van Bazel waar wij ons bepaalde dingen niet kunnen permitteren die wij hier weer wel kunnen doen. Wij hebben hier nogal de neiging ons gevoel van humor mee te laten klinken, al zal dit op een steravond veelal maar zeer beperkt het geval zijn. Iets dergelijks kan daar absoluut niet. Ik wil niet zeggen dat Zwitsers humorloos zijn, maar men is daar heel erg op waardigheid gesteld.

Als geest moet je daar dus eigenlijk optreden als een veredeld soort dominee die, met leergezag bekleed - enkele waarheden komt verkondigen. Een dergelijke benadering is dan natuurlijk ook weer bepalend voor de mogelijkheden een sfeer op te roepen wanneer je een sterke uitstraling tot stand wilt brengen.

Waarmede ik u duidelijk heb gemaakt, waarom het in feite gaat: Een steravond zoals u deze in Nederland meemaakt maakt u bijna nergens anders zo mee. Iets dergelijks zou misschien nog mogelijk zijn in een deel van België, maar b.v. in Frankrijk zijn er al heel grote mentaliteitsverschillen, zoals in andere landen ook. In Engeland wordt het b.v. bijna een kerkdienst, compleet met inleidende gezangen. En helaas ook die paar die te vals zingen of te hoog inzetten, want ook dat schijnt er bij te behoren.

Elk land, elke gemeenschap heeft een wijze waarop je bij die groep de grootstespanningen op de meest juiste wijze kunt laten ontstaan en waarbij het contact met onze geestelijke krachten mogelijk wordt. Daarom gaat het natuurlijk allereerst. Door de krachten van stof en geest te versmelten kun je eerst werkelijk iets bereiken, iets doen.

x Grote entiteiten zoals hier komen naar ik aanneem dus zeker niet overal?

- De laatste maal was over de gehele wereld een groot netwerk van entiteiten aanwezig en allen werkten aan elke uitstraling mee. Maar om harmonie te bereiken met degenen die in de stof aanwezig zijn is een geheel andere benadering vaak noodzakelijk.

x Het hoge getal van rond 100.000 is dit niet van bescheiden omvang....

- Bezien van uit een geestelijke wereld is dit een heel bescheiden groepje. Bezien vanuit de krachtsontplooiing die op aarde mogelijk is kun je gezien de resultaten spreken over een heel behoorlijke en sterke groep.

Laat mij het zo zeggen: wanneer wij werken moet u het vergelijken met een stad als b.v. Delft in vergelijking met de gehele nederlandse bevolking. Bij de gegeven getallen is naar ik meen het aantal incidenteel plaatselijk aanwezige entiteiten niet meegeteld. Dit alleen kan per groep eveneens zeer vele duizenden bedragen.

x Heeft ook het middenoosten enige aandacht gehad?

- Zeker zijn de voorhanden krachten ook voor dit probleem-gebied gebruikt, maar een ieder die de bijeenkomst zelf heeft meegemaakt zal weten, dat de krachten niet in het bijzonder daarop waren gericht. Wel werken heel wat van onze broeders en zusters op het ogenblik in die gebieden.

Er zijn natuurlijk ook nog heel wat andere entiteiten daar bezig en allen proberen steeds weer, de gevolgen van bepaalde menselijke dwaasheden een beetje te beperken of zelfs ongedaan te maken. Dat is soms erg moeilijk en een enkele maal geven wij zelfs bepaalde voorlichting. Maar moeilijk of niet, doen wij het wel.

Nou, dan moet er nog maar een bij, vindt u niet?

x Veranderingen in het Gevoelsleven tijdens het Leven in de Geest

Veranderingen in het werkelijke gevoelsleven? Ik geloof dat die er eigenlijk niet zijn.

Wanneer je het gevoelsleven n.l. losmaakt van bepaalde verschijnselen en de lichamelijke is het nog volkomen gelijkwaardig en wel in alle werelden en sferen, van het hoogste tot de laagste wereld toe.

Je gevoelsleven op aarde, dat geef ik graag toe, wordt o.m. bepaald door veranderingen van afscheidingen in je lichaam, andere stimuli. Vandaar dat mensen vol gevoel kunnen zeggen " ik hou van je" en het even later al weer vergeten zijn.

De werkelijke gevoelswereld is volgens mij in feite je reactie als persoonlijkheid op alles wat er om je heen is. Geestelijk gezien is dus je interpretatie van je wereld en daarmee de sfeer waarin je meent te leven gebaseerd op gevoel en daardoor de mogelijkheid tot beleven en uitwisseling van gegevens met allen waarmee je zo harmonisch bent.

U weet het zelf wel: wanneer je iemand sympathiek vindt kun je daarmee vaak aardig babbelen, maar wanneer je iemand antipathiek vindt gaat dat niet bepaald goed. Wanneer iemand bij ons voor jou harmonisch is, zo is deze a.h.w. sympathiek en uitwisseling van gegevens is mogelijk, maar het beste wanneer men op een ongeveer gelijk vlak van bewustzijn verkeert.

Staat iemand ver beneden je dan kun je je nog wel beperken en die ander ook nog begrijpen. Heb je echter met een " hogere" te maken dan is deze je mogelijk wel niet bepaald antipathiek, maar je kunt hem toch niet voldoende begrijpen om precies te weten wie of wat deze is en wat men bedoelt.

Op die manier bouw je in de wereld je eigen geest. Wil je de gevoelens zelf en niet alleen het gevoelsleven benaderen dan wordt dit dus moeilijk.

Mensen worden b.v. bepaald in hun gevoelens door o.m. sociale opvattingen en gebruiken. die opvattingen kun je nog langere tijd behouden. Denk aan uw eigen wereld. Er is een tijd geweest waarin men meende dat een mens getrouwd was of ongelukkig. Je kon dus kiezen tussen twee soorten.

Er is ook een tijd geweest waarin de vrouw in feite de koningin en heerseres in huis was, maar de man een koning die steeds op stap ging. Beiden hadden dit nodig om zich behaaglijk te gevoelen.

In die tijd was dat normaal en heette een ieder dit goed, want men voelde dit als normaal aan.

In feite ging het eenvoudig om een maatschappelijke indeling, om bepaalde gebruiken. Wanneer wij in deze tijd zien horen wij steeds weer, dat de vrouwen vrij willen zijn. Ik kan dit begrijpen. Maar weet u wel dat er een tijd is geweest waarin de vrouwen bang waren dat zij te lang te vrij zouden blijven? Daarom vrijden zij er dan maar wat op los in de hoop, langs die weg minder vrij te worden.

Dus duidelijk: denkbeelden en alle gevoelens die daarmee gepaardgaan wisselen voortdurend. Zij worden in wezen bepaald door de omstandigheden buiten je.

Ook lichamelijke zaken veroorzaken "gevoelens." Wanneer je b.v. een zere kies hebt en iemand blijft over bepaalde zaken maar tegen je door zeuren dan krijg je toch wel heel onaangename gevoelens. Dan kun je geen verschil meer maken tussen de kies of tand die doorzeurt en de mens die ditzelfde op een andere wijze doet.

Je kunt in deze gevallen niet spreken over zaken die werkelijk een deel zijn van je gevoelswereld. Het zijn eerder zaken die door prikkels bepaald worden. Het is voor ons wel zeker dat een groot deel van hetgeen in uw wereld voor gevoelens doorgaat ook door dergelijke externe factoren wordt bepaald.

Er is echter ook nog een ander soort gevoelens. Om ook hiervoor een belachelijk voorbeeld te kiezen: Behoort u soms tot degenen die zo graag naar een bioscoop gaan om tranen te plengen over het lijden van de helding? Of is dit niet meer "in"?

Vroeger waren er in ieder geval mensen die naar de bioscoop gingen om eens lekker te kunnen huilen en voordien waren er mensen die voor dit zelfde doel naar begrafenissen plachten te gaan. Hierbij ging het volgens mij wel degelijk om het scheppen vaneen uitlaat voor werkelijke gevoelswaarden: men probeerde zich te indentificeren met iets of iemand wat men niet was en kon zo gevoelens in zich afreageren waarvoor in je wereld geen enkele werkelijke aanleiding bestond. Het kwam in feite uit de eigen persoonlijkheid. Uit de associatiemogelijkheden die daarin liggen ook.

Zo vreemd u dit moge klinken: dat soort gevoelens heeft de geest precies zo. Een geest kan zich verplaatsen in een ander, beter dan u dit kunt. Men doet dit dan nog steeds met eigen persoon en waarдерingen. zo kan men heel erg gelukkig of ongelukkig zijn over inhouden van een ander die zelfs daardoor echter geheel niet gelukkig of ongelukkig is.

Maar dan werkt het ongeveer als in de bioscoop: je droogt je tranen en gaat naar buiten, gaat verder met het normale bestaan, en bent opgelucht.

De gevoelswereld in zijn basis waarden is daarom, naar ik meen, gelijk aan die van de mens. Alleen de oorzaak waardoor de gevoelens op gang komen en beleefd worden is anders. Een groot aantal lichamelijke prikkels die bij u daarin een grote rol spelen ken je nu eenmaal niet meer, zodat je de daardoor veroorzaakte gevoelens en emoties eveneens ontbeert. Daarvoor komen andere prikkels die tot je eigen wereld behoren. Is dit u al voldoende? Dan komen wij daarmee aan het laatste door u voor heden schriftelijk gestelde onderwerp. Want dat was dit. Indien er nog een mondelinge opmerking of klein onderwerp is kunnen wij dit op deze avond dan nog even meenemen.

O, u vindt niet zoveel werkelijk belangrijke onderwerpen in deze tijd? Kan ik in komen. Want uw tijd bestaat voor een groot deel uit molshopen die vereerd worden door wouldbe bergbeklimmers. Mag ik nog kort even filosoferen?

Wanneer ik vanuit mijn wereld kijk naar al die problemen waar uw maatschappij zo ontzettend tegenaan zit te hikken blijkt mij, dat de problemen niet zo groot zijn dat zij niet gemakkelijk op te lossen zouden zijn. Het enige wat je niet op kunt lossen is de manier waarop de mensen naar die problemen kijken. Dit veroorzaakt hun onoplosbaarheid.

Het is dus niet zo dwaas dat ik dezen met molshopen vergelijk. Maar er zijn heel veel mensen die menen: wanneer ik daar nu maar bovenuit kan komen ben ik iemand. Daarom houden zij in feite die problemen in stand en klimmen tot zij niet meer kunnen om er bovenuit te komen. Maar wanneer zij dan met heel veel moeite eindelijk hun doel bereikt menen te hebben moeten zij konstateren, dat zij met alle offers en moeiten nog geen 5 c.m. boven de doorsnee uit gekomen zijn.

Waarop zij doen alsof zij dit niet beseffen en kraaien als een haan, flapperen met hun vleugels - of mogelijk kakelen zij eerder, want er zijn tegenwoordig heel wat hennen die het ook ver brengen. Waarop zij zich gedragen alsof zij zojuist het ei hebben gelegd waaruit zo meteen de nieuwe wereld geboren zal worden. Maar wanneer je nog even nader onderzoekt blijkt het, dat zij vaak nog een stinkei hebben gelegd ook.

Eigenlijk is dat alles in uw wereld grotendeels een kwestie van mentaliteit. En wat is mentaliteit anders dan een deftig woord om duidelijk te maken hoe men eerst naar zichzelf pleegt te kijken en dan vervolgens naar de wereld?

Wanneer men spreekt over het ijzeren tijdperk zo meen ik, dat dit in feite al voorbij is. Spreekt men over het atoombijperk, zo meen ik dat dit nog niet werkelijk is begonnen en ik hoop voor jullie dat het voorlopig nog niet echt gebegint. Trouwens ook voor ons, al is het alleen maar om de drukte die je dan opeens te verwerken krijgt. Want voor het atoombijperk zijn de mensen, inclusief de deskundigen, in feite nog niet bepaald rijp genoeg.

Laat ons dan eens zoeken naar een overheersend kenmerk van deze dagen om daarna het tijdperk te noemen. Volgens mij is dit een bijna onbepaald egocentrisme dat wordt beschouwd als de kern van alle waarheid.

Dit egocentrisme is nu juist de oorzaak van alle problemen die men heeft en vooral ook van het feit dat men geen oog meer heeft voor de werkelijke wereld. Ondanks alle uitingen van belangstelling voor de wereld en haar problemen blijkt men in feite alleen aandacht te hebben voor zichzelf en eigen visie. Men is alleen nog maar bezig met zijn eigen waarheden, stellingen, denkwijzen.

Niet, dat ik dit iemand misgun. Maar het beroerde van dit alles is dat vooral de mensen die menen zo geheel gelijk menen te hebben later in het ongelijk worden gesteld door de feiten en dit dan weer niet kunnen verwerken.

Zeker, zo iemand die bemerkt dat hij altijd ongelijk had probeert dan wel te lopen met de krukken die hij nog heeft, maar dan loopt hij toch wel erg moeizaam en ongelijkmatig. Waarschijnlijk als gelijkenis is bedoeld.

Juist hierdoor hinken zoveel mensen tegenwoordig op twee gedachten door het leven. Zij beseffen heus wel dat alles anders zou kunnen en zelfs zou moeten. Maar zij zijn nu eenmaal zo gewend die gehele wereld naar zich toe te trekken dat, als er ook maar een haar de andere kant uitgaat zij niet zeggen: er zit nog zoveel goed, maar roepen dat men hen en hun wereld beter geheel kaal kan gaan scheren, want zij hebben behoefte aan een geheel nieuwe pruik. Dit zonder te beseffen dat de pruik er mogelijk iets anders uitziet, maar dat de drager er van daardoor niet werkelijk verandert.

Zij zoeken dan de verkeerde oplossing. Soms heet die echtscheiding, soms fraudulent faillissement, soms besloten b.v.. Want al die uitvluchten en nog vele anderen plegen in uw dagen steeds weer voor te komen.

Wanneer al die mensen nu eens heel eerlijk tegenover zichzelf zouden zijn zouden zij toe moeten geven: ach, ik wordt er in feite niet zoveel beter van dat het alle ellende en spanningen waard is. Mogelijk krijg ik nu wat ik wil of krijg ik meer dan anderen, maar ik heb ook weer zoveel meer moeite om dat alles te behouden.

Ik denk dat de meeste mensen in uw tijd zowel wat de innerlijke als hun uiterlijke waarden betreft te veel verleerd hebben te kijken naar datgene wat werkelijk binnen hun eigen macht en mogelijkheden ligt.

Wij hebben zelf heus vele mogelijkheden, ook wanneer wij op aarde zijn. Innerlijk bezitten wij kansen om de meest fantastische dingen tot stand te brengen. En waar het om dit laatste gaat vaak ook vanuit jezelf in je wereld.

Je kunt eens een mens genezen, je kunt bepaalde dingen voorzien, je kunt mogelijkheden aflezen, kansen genoeg. Maar daarmee houdt men zich gemeenlijk niet al te druk bezig tenzij het iets lijkt te worden waardoor men zich als persoon kan afzetten tegenover een ander. Want men probeert veelal niet meer en beter te worden te samen met de ander, maar zichzelf meer waar te maken door zich tegenover alle anderen te plaatsen.

De gehele wereld schijnt nu te bestaan uit steeds maar feller wordende tegenstellingen. Polarisatione noemt men dit. Het woord is naar ik meen uitgedacht door politici. Dezen meenden daardoor hun greep op de massa te vergroten. Maar het gevolg van deze praktijken is wel, dat er nu intermenselijk maar al te vaak een poolkoude heerst en dat de mensen steeds minder beseffen, dat alle n elkander nodig hebben. Wat in deze dagen vooral nodig is is enige menselijke warmte, een samengaan, samenzijn desnoods. En dan zeker niet alleen in de termen waarin sommigen nog net niet als porno bestempelde films dit plegen weer te geven. U kent die prenten wel die bevolkt worden door te schaars beklede sterren die allen beweren te hunkeren naar een betere en dus ook meer beklede rol.

Ik zou zeggen: lieve mense, wat kun je nu beter doen dan gewoon proberen om een ander wat gelukkiger en beter te maken? Want als het een ieder redelijk goed gaat zal het jou heus niet slecht gaan. Maar wanneer je denkt dat het jou alleen goed gaat omdat het anderen slechter gaat zal het ook jou steeds slechter gaan.

En wanneer je meent geestelijk boven anderen te staan moet je je zo vaak en zo lang buigen om nog te kunnen leven, dat je een knik in je geestelijke rug krijgt en zoveel rugpijn krijgt dat je uiteindelijk op je knien ligt en verder moet gaan op een lager peil dan dat van de anderen.

Probeer je steeds weer te begrijpen dat elke mens, hoe deze ook moge zijn of handelen, enige geestelijke waarde bezit, kom je al wat verder. Beseef je bovendien dat de geestelijke waarde en waardigheid nog niet impliceert dat een ander ook alles kan of zal doen zoals jij dit goed en aanvaardbaar acht, dan kom je op een punt waarop je de molschoppen terzijde kunt schuiven en mogelijk voor het eerst in je bestaan de werkelijke geestelijke bergen kunt aanschouwen.

Wat mij voldoende lijkt. Goeden avond.

d.d. 22 januari 1982

(geheel geredigeerd, tweede deel
iets bekort, schone woord weg gelaten.)